

MODNA ÍMÓTI AÐA

– Rembingarnar, sum síggjast í samfelagnum, eru lutvíst ein polarisering millum eina siðbundna fatan, sum vanligar hevur betri fastatøkur á økjum uttan fyri hovuðsstaðin, og eina postmodernistiska fatan, sum vanligar er serliga sterk í hovuðsstaðnum

har spurt varð um ymisk viðurskipti hjá samkyndum. Meirilutin av færoyingum vóru ímóti, at samkynd skulu giftast í kirkjum. Mótstøðan var nógv størst í Norðoyggjum, meðan størsta undirtøkan fyri hesum var í Suðurstreymoy. Ein lítill meiriluti av teimum spurdu tóku undir við, at samkynd þur skulu kunna ættleiða børn, og tað bygdi á eina stóra undirtøku í hovuðsstaðnum.

Tá ið talan er um undirtøku og mótstøðu ímóti fiskivinnunýskipanini hjá landsstýrinum, tykist uppbýtið millum hovuðsstað og øki kring landið – serliga Eysturoy og Norðoyggjum – at verða markant. Verðandi vinna er serliga uttanfyri hovuðsstaðin, og stórir partur av vinnuni er ímóti nýskipanum.

Kanning, sum grannskoðara-fyrirætlan NUMO fyrr í ár gjørdi fyri Vinnulívsráðið í Klaksvík, vísti, at Eysturoy og Norðoyggjar eru nógv sterkastu

vinnumøki í landinum, meðan almenna umsitingin í nógv størsta mun er í Havn. Sambært kanningini hjá NUMO liggja 94 prosent av bruttovinninginum í útflutninginum í fyrirøkum uttan fyri Suðurstreym. Hinvegin fara góð 80% av teimum 1,8 mia kr, sum fara til at reka meira staðbundnar almennar stovnar, til at reka stovnar í Suðurstreymoy.

Harvið kann argumenterast fyri at polariseringin í málinum um samkynd hjúnaband og fiskivinnunýskipan í vissan mun eisini er ein polarisering millum hovuðsstaðarøkið og øki úti um landið. Í hovuðsstaðnum eru almenni sektorurin, tænaðstovnin og útbúgvingarøkið sterk, og økið er í størri mun eyðkent av einum postmodernistiskum hugsanarhátti enn øki úti um landið. Úti um landið – og serliga í Eysturoy og Norðoyggjum – eru fiski- og alivinnan krútsterk,

og har trívast meira siðbudnu sjónarmiðini betri enn í hovuðsstaðnum.

Modernaða rákið vinnur

Árni Gregersen, politiskur viðmerkjari, heldur, at Føroyar eru í einari broytingartíð.

– Vit uppliva eina gjógv millum partar í samfelagnum. Í málinum um broytingarnar í hjúnabandslógini er tað ein gjógv millum tað siðbundna og tað modernaða. Hetta er ein virðiskampur, sum vit hava sæð áður – eitt nú í sambandi við 266b, sigur Árni Gregersen.

– Vit hava fingið alt fleiri útbúgvinn fólk í Føroyum, og tað broytir samfelagið. Tey útbúnu fólkini eru bæði millum tey, sum taka undir við tí modernaða rákinum, og millum tey, sum taka undir við meira siðbundnum virðum. Tí fáa vit eisini eitt kjak við nógvum argumentum frá báðum síðum.

– Í lýtuni tykist tað, sum at

Ósemjan um samkynd hjúnaband og fiskivinnunýskipan er í vissan mun ein polarisering millum hovuðsstaðarøkið og øki úti um landið»

tað modernaða rákið hevur yvirvág samanborið við tað

siðbundna, og tí uppliva vit sterkar reaktiónir frá fólki. Men tað snýr seg í stóran mun um argumentatión og ikki aktión, tí mótmælistiltøkini hava verið sera friðarlig.

Árni Gregersen heldur, at tá ið tað kemur til fiskivinnunýskipanina, er tað eitt kjak um forðelingina av virðinum í landinum, og tað er nakað annað enn samkynda hjúnabandið.

– Men vit síggja, at tað er eitt samanfall í hesum, tí í báðum forðum er stór undirtøka fyri grundleggjandi broytingum í hovuðsstaðnum, meðan onnur øki úti um landið – serliga í Norðoyggjum og Eysturoy – eru hart ímóti.

– Tað, sum politikararnir í grundini gera, er bara at seta Føroyar inn í ein altjóða samanhang, tí samkynda hjúnalagið er jú eitt rák, sum er komið uttanífrá, og sum eisini rakar okkum. Vit fara við rákinum, sigur Árni Gregersen.